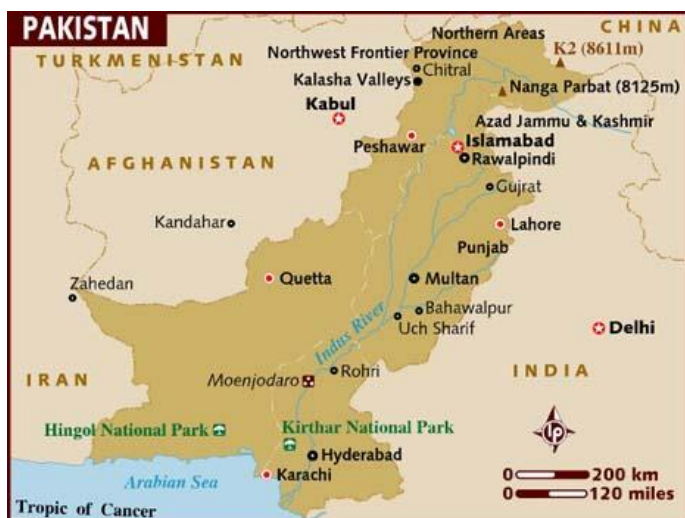


På studierejse i Pakistan

af Lissi Rasmussen

Fire kristne og fire muslimer, bestyrelsesmedlemmer og frivillige medarbejdere i IKS, opholdt sig i dagene den 10.-21. okt. 2008 i Pakistan - knap to uger efter bombesprængningen udenfor det firestjernede hotel, Marriott i Islamabad. Gruppen blev da også, især af deltagerens familie og venner, advaret mod at rejse til landet, som af nogle er blevet udnævnt som "det farligste sted på jorden". Det kunne nu ikke holde os tilbage. Blandt andet havde turen været planlagt i lang tid, og de lokale kontakter i Pakistan så meget frem til besøget. Desuden virker det langt mere skræmmende at følge begivenhedernes gang på afstand, end når man er på stedet og får dem sat ind i de rette proportioner. Det var også vores erfaring i Pakistan. Formålet med turen var at fremme gensidig respekt mellem danskere og pakistanere, mellem kristne og muslimer ved at besøge forskellige universiteter, studiecentre og religiøse institutioner i Islamabad, Rawalpindi og Lahore, afholde seminarer om kristen-muslimsk dialog og samarbejde og udveksle erfaringer og synspunkter med kristne og muslimske ledere, intellektuelle, politikere og græsrodsarbejdere. Det var vores håb, at det faktum, at vi rejste sammen, arbejder sammen og er gode venner – som danske kristne og muslimer – ville give et indtryk af, at der også er en anden og mere positiv virkelighed i Danmark end billedet af den destruktive og fjendtlige indstilling til islam og muslimer, som i mange pakistaneres bevidsthed har været dominerende.



Fakta om Pakistan

Indbyggertal: 2006: ca. 165 mill, i dag over 170 mill.

Islamabad: ca. 1 mill. indbyggere

Befolkning: punjabi 65 %, sindhi 13 %, Pashtun 10 %, muhajir 7 %, baluchi 5 %)

Muslimer: 97 % (Sunni 78 %, Shia 19 %)

Kristne: ca. 1,7 %

Andre: ca. 1,3 % (hinduer, sikher, parsere m.fl.)

President: Asif Ali Zardari

Premierminister: Yusuf Raza Gillani

Provinser: Baluchistan, Nordvestlig Grænseprovin, Punjab, Sindh.

Den politiske situation i Pakistan

Gruppen blev modtaget med stor venlighed, gæstfrihed og åbenhed. Ved ankomsten i lufthavnen i Islamabad blev vi mødt af en velkomstkomité, med Shaykh *Syed Asmat Gilani* i spidsen, som overdængede os med blomster og velkomstord. Der var i det hele taget en stor glæde over, at vi ville komme på trods af de problemer, der var i landet, den voksende politiske vold og trusler om terrorangreb. Vesterlændinge var i stigende tal udrejst af landet, og de

der var tilbage, holdt sig væk fra det offentlige rum. Desuden var mange internationale konferencer og møder blevet aflyst, fordi deltagerne ikke turde komme.

Under vores ophold i hovedstaden, Islamabad blev vi hurtigt klar over, at den politiske situation i Pakistan er meget kompleks. Den stigende uro i grænseområderne, ca. 200 km fra byen, de amerikanske soldaters tilstedeværelse ved grænsen til Afghanistan i den nordvestlige grænseprovins, den store arbejdsløshed, især blandt unge, og den økonomiske krise har sat sit præg på menneskers hverdag og er hovedårsager til den polarisering og radikalisering, der finder sted i området.

Striden i stammeområderne i både den nordvestlige grænseprovins og i Baluchistan går tilbage til kolonitiden. I 1893 fastlagde Durand-linjen den nuværende grænse mellem Afghanistan og Pakistan, og stammeområderne langs denne grænse blev en slags buffer mellem britiske og russiske koloniale interesser.

Stammeområderne bliver i dag administreret af forbundsregeringen i Islamabad og er under guvernøren for Pakistans nordvestlige grænseprovins' kontrol. Områderne fungerer dog i praksis som semi-autonome regioner, hvor forbundsregeringen har meget lidt kontrol.

Regeringen forsøger at bekæmpe Taleban (og andre militante grupper) og al-Qaida, der synes at blive stadig stærkere i stammeområderne, ved hjælp af traditionsbundne klanfolk, klanmilits (såkaldte *lashkars*), der samarbejder med militæret. Klanerne er i stigende grad frustreret over Talebans brutalitet, men er også interesseret i selvbestemmelse i forhold til regeringen og hæren. Samtidig har de ekstremt dårlige vilkår i kampen mod Taleban, som ønsker at overtage territorierne i den nordvestlige grænseprovins for at etablere sikre baser og træningslejre, som de tidligere havde i Afghanistan.

USA lægger stærkt pres på den pakistanske regering for at få den til at bekæmpe militante grupper, der bruger klanområderne som afsæt til at bekæmpe Natos og den afghanske regerings soldater ind over grænsen til Afghanistan.

USA's militær har gennemført en lang række, undertiden næsten daglige, militære angreb mod formodede al-Qaida medlemmer og Taleban-enheder. Flere civile pakistanere har mistet livet, hvilket har skabt stor utilfredshed i hele Pakistan og større had til USA.

Den økonomiske krise synes dog at være det, der vækker størst uro i befolkningen. En undersøgelse viser, at 71% af den pakistanske befolkning er mest bekymret for den økonomiske krise i landet.¹ Inflationen er den højeste i 30 år. Handelsunderskuddet vokser. Det samme gør oliepriserne, mens den pakistanske mønt, rupien mister værdi. Det er derfor svært at klare dagligdagen for mange pakistanere. Pakistan er også hårdt ramt af finanskrisen. I det hele taget gør den økonomiske krise det lettere at rekruttere ekstremister. Det er som en ond cirkel, der er vokset frem: Økonomisk krise, voksende ekstremisme, arbejdsløshed (udnyttes af militante grupper), investorer der holder sig væk, afhængighed af udenlandsk bistand, manglende tiltro til regeringen, generel politisk ustabilitet og utryghed, konflikt med Indien, angst

¹ Undersøgelse, foretaget af analyseinstituttet IRI i september 2008.

for egentlig amerikansk besættelse etc. Alle disse faktorer påvirker og forstærker hinanden, og cirklen er vanskelig at bryde.

Muslimere og kristne i Pakistan

Pakistan blev som stat etableret i islams navn, og der har altid været en tæt forbindelse mellem islam og den pakistanske nation. Islam har bidraget til både at legitimere magten og reformere samfundet og den politiske kultur. Der er mange forskellige former for islam i Pakistan, forskellige grupper og undergrupper.² På den ene side er der den mere ortodokse og Sharia-baserede islam og på den anden den mere folkelige og spirituelle islam. Indenfor sunni-traditionen finder vi grupperne, *Deobandi (Ahl-i-Hadith)*, *Wahabier* og *Barelvier*, som har forskellige tolkninger af den samme tradition. *Barelvierne* forbindes oftest med helligdomme og *Piri-Muridi* traditionen, mens *Deobandier* har en noget mere normativ og puritansk tilgang.

Folkelig og filosofisk sufisme

Den folkelige, mere spirituelle islam præsenteres af *Pir* (åndelig leder) - *Murid* (discipel) traditionen. Denne er knyttet til *Dargah* (helligdomme), der indeholder sufi-helgeners grave, som er pilgrimsmaal (*Mazar*), ikke blot for muslimer, men også for mange ikke-muslimer. *Dargah* er en slags institution, som finansieres af donationer fra tilhængerne, og hvor der udføres forskellige ritualer og en vis socialforsorg.

Dette oplevede gruppen under et besøg i Sufi helligdommen, *Golra Sharif* i Islamabad. Her overværede vi *Qawwali*-musik, som er en vigtig kilde for tilhængernes emotionelle udtryk. Mange tilhængere stod i kø for at få direkte kontakt til deres *Pir*, som rådgav dem på både åndelige og sociale områder. *Piren* optræder som en slags mediator mellem helgenen og tilhængerne.

Desuden var der bispisning af fattige og hjemløse, inklusiv ikke-muslimer. De hjemløse havde også mulighed for at overnatte på stedet. Dette foregik hver dag, som det gør i andre *Dargah* i landet (se endvidere Taugir Shahs artikel her i tidsskriftet).

Der har været megen kritik af denne form for folkeislam, især fra visse *Ulama*, islamister og intellektuelle i byerne, som betragter den som *shirk* (dyrkelse af andet end Gud) og *bid'a* (innovation). Regeringen har da også forsøgt at få kontrol med helligdommene og at lede tilhængerne i retning af "rigtig" islam.

En anden form for sufisme stiftede vi bekendtskab med i Lahore. Gruppen mødtes her med *Iqbal Akademiets* stab i Lahore for at tale om kristen-muslimske relationer, herunder *Muhammad Iqbals* (d.1938) forhold til andre religioner. Mødet skulle have fundet sted i akade-

² Oskar Verkaaik har forbundet Pakistans provinser med de forskellige former for islam i artiklen, *Ethnicizing Islam: 'Sindhi Sufis', 'Muhajir Modernists' and 'Tribal Islamists' in Pakistan*, in Saeed Shafqat (ed.), *New Perspectives on Pakistan. Visions for the Future*. Oxford Un. Press 2007, p.86-100



miet, men på grund af premierministersens tilstedeværelse i området, flyttede arrangørerne mødet til vores hotel i udkanten af byen.

Akademiet er etableret i 1962 og hører under regeringen. Det har til formål at fremme og udbrede forskning og forståelse af *Muhammad*

Iqbals værker. Der afholdes bl.a. konferencer og udgives bøger. Akademiets direktør, *Muhammad Suheyl Umar* informerede om akademiet og om *Muhammad Iqbal* og hans forhold til andre religioner. Gruppen fortalte om IKS og dets arbejde (se Safet Bekotvics artikel om Lahore).

Det var vores indtryk under begge disse besøg, at sufier i Pakistan (som andre steder) er mere åbne overfor andre religiøse traditioner, end mere formalistiske muslimer er det. Man skal dog være opmærksom på, at formalistiske og åndelige dimensioner ofte ikke kan adskilles, men blander sig med hinanden.

At leve som religiøs minoritet

De kristne i Pakistan, som udgør ca. 1,7% af befolkningen føler sig på mange måder marginaliseret, har oftest en lavere social og uddannelsesmæssig status. Det er vanskeligt for dem at få jobs og opnå forfremmelse i det offentlige. Religiøse og etniske mindretal i Pakistan fremstilles dagligt - ligesom muslimske og etniske minoriteter i Danmark - i både elektroniske og trykte medier (også dem, der kontrolleres af staten) på en negativ måde. Kristne fremstår som upålidelige, moralsk dekadente og som fjender af islam, hinduer som tilbagestående og overtroiske og som nogle, der står parat til at overtage magten i landet.

Rawalpindi-regionen er et af de områder, hvor der er et forholdsmæssigt stort antal kristne, nemlig ca. 10 % ud af en befolkning på 4-5 mill. De kristne bor fortrinsvist i byområdet. Gruppen besøgte Rawalpindi by og talte med borgmesteren, *Raja Javed Ikhlas*, som fortalte om det politiske system i regionen, befolkningssammensætning og de kristnes situation. De kristne er repræsenteret med ca. 10 % i lokalpolitik. Borgmesteren berettede endvidere om Pakistans 'local government'-system, herunder særligt de igangværende velfærdsprojekter i Rawalpindi.



Gruppen havde på forhånd aftalt at afholde et seminar på *Christian Study Centre (CSC)* i Rawalpindi med temaet: ”Kristen-muslimske relationer – at leve som religiøs minoritet i Danmark og Pakistan.” I seminaret deltog foruden centrets stab en række lokale kristne og muslimske intellektuelle. Vi informerede om hinandens centre, som på mange måder arbejder på samme linje og med samme formål, nemlig at fremme ligebehandling, menneskerettigheder og fredelig sameksistens gennem forskning, studier, undervisning og projekter.

Christian Study Centre blev etableret i 1968 ”med det formål at opfordre til dialog, gensidig forståelse og samarbejde for at begrænse adskillelse, gensidig følelse og praksis af diskrimination – gennem studier, evaluering og forskning af forskellige religiøse gruppers engagement i at fremme en fælles vision om retfærdighed, fred og religiøs tolerance.”³

Ligesom IKS er også CSC blevet mere praksis- og projektorienteret med årene. En række projekter, bl.a. for børn og unge er blevet gennemført. Dertil kommer seminarer, training workshops og fredskonferencer. Der er ansat to muslimer på centret.



På mødet blev der diskuteret emner som sekularisme, minoriteters rettigheder og praktisk samarbejde, primært i en pakistansk sammenhæng. Det gjorde et stort indtryk på gruppen, da to muslimske deltagere, højesteretsadvokat *Aslam Khaki* og historiker og forfatter *Ahmad Salim*, som begge har arbejdet meget med og skrevet om minoriteters rettigheder i Pakistan, berettede om diskri-

mination af især det kristne mindretal.

Generelt er der stor arbejdsløshed blandt unge i Pakistan. De bliver frustrerede, og et stigende antal slutter sig til ekstremistiske grupper, som udnytter de unge. Det er denne stigende radikaliserings og dermed anti-vestlige holdning, der er med til at forstærke polariseringen i landet og intolerancen overfor især kristne og medlemmer af *Ahmadiyya*-bevægelsen. De kristne identificeres i stigende grad med Vesten, særligt USA, dvs. alt det, man er i opposition til (læs mere i Eva Bernhagens og Mehboob Sadas artikler).

I denne ophedede situation er det ifølge deltagerne vigtigt at tale om ligheder mellem islam og kristendom. Samtale og samarbejde er simpelthen livsnødvendigt.

Profet-karikaturerne

Der syntes ikke at være et så stort et behov for at tale om Jyllands-Postens profet-karikaturer, som vi havde forestillet os. Sagen var tilsyneladende ved at falde til ro, selv om den dog stadig rumsterede i folks baghoveder.

³ *Newsletter*, Christian Study Centre, Rawalpindi 2005.

Vi var overraskede over, at det var blandt kristne, vi skulle finde den største forargelse over tegningerne under hele vort besøg. For eksempel deltog gruppen i en aftengudstjeneste i *St. Thomas kirke* (Church of Pakistan) i Islamabad.⁴ Præsten var glad for vores besøg, men tydeligvis også lidt utryg. Han fortalte os om, hvad tegningerne havde afstedkommet af konflikter og negative oplevelser for de kristne. De kristne blev tvungne til at stå til regnskab for tegningerne. I det hele taget vendes den antivestlige holdning i landet i stigende grad mod udlændinge og lokale kristne, der ses som vestlig indflydelses forlængede arm. Derfor oplever de kristne at skulle forsvare, hvad der foregår i Vesten, hvad f.eks. Bush foretager sig. Det fik os uvægerligt til at sammenligne med muslimernes situation i Danmark og tendensen i befolkningen til at kræve muslimer til ansvar for, hvad muslimer foretager sig andre steder i verden.

Under gudstjenesten blev vi præsenteret som en gruppe, der ”kom fra forskellige lande”. Vi blev ikke bedt om at bringe en hilsen hjemmefra, som det er skik ved gudstjenester i den del af verden. Der var for os ingen tvivl om, at man tog sine forholdsregler, når man fik besøg fra Danmark. Også kormedlemmerne gav udtryk for, at tegningerne havde skabt store problemer for de kristne, at de havde forårsaget konflikter mellem kristne og muslimer i landet.

Universitetsstuderende i Rawalpindi og Islamabad

En af de første dage afholdt gruppen et seminar med ca. 45 studerende fra *International Islamic University, Moh. Ali Jinnah og Bayrani/FAST Universiteterne*) med titlen, ”Relation building in a globalized society”. Langt de fleste studerende kom fra *International Islamic University*, hvoraf flertallet havde permanent bopæl i den nordvestlige grænseprovins. Prof. *Shabbar Hussain* (som havde arrangeret mødet for os), *Safet Bektovic* og undertegnede holdt oplæg om globalt medborgerskab og demokrati - hvor vigtigt det er at inkludere alle grupper, også på globalt plan. Undertegnede talte desuden om, hvad vi kan lære af Profeten om gensidig anerkendelse og respekt og om proaktiv og praksisorienteret dialog. Det viste sig at være en god indgang til samtalen. Herefter var der mulighed for spørgsmål og diskussion.

Det var meningen, at mødet skulle have fundet sted på et af universiteterne, men da et par studerende havde revet de plakater, opsat af vore lokale samarbejdspartnere om mødet, ned på grund af modstand mod Danmark og danskere, blev det af arrangørerne besluttet at flytte mødet til et mere neutralt sted og invitere et udvalg af studerende fra flere universiteter. Der var en meget positiv stemning. De studerende var meget åbne og nysgerrige overfor os. Flere udtrykte, at de aldrig tidligere havde talt



⁴ *Church of Pakistan* er den nationale protestantiske kirke, bestående af bl.a. den anglikanske og den lutherske kirke og metodistkirken.

med en europæer. De havde troet, at alle danskere var imod Profeten. ”Men nu ser vi helt anderledes på det, efter vi har mødt jer”, ”Hvordan kan vi være med til at forbedre Danmarks image i Pakistan? og bygge broer mellem muslimer og kristne? Hvordan kan vi støtte jeres mission?” var nogle af de kommentarer, vi hørte.

Der var så stor spørgelyst efter mødet, at vi havde svært ved at komme derfra. Dette var en af grundene til, at vi måtte aflyse et besøg i Taxila, hvor vi bl.a. skulle have spist frokost med borgmesteren.

Den følgende dag besøgte vi *University of Arid Agriculture*, Rawalpindi. Først mødtes vi med vicerector for universitet, som var meget imponeret over, at vi var kommet til Pakistan i en anspændt krisesituation.

Derefter mødtes vi med lærere og studerende i universitetets aula. Igen var temaet ”Relation building in a globalized world”. Men denne gang skulle fokus være konkrete bud på, hvad man kan gøre for at skabe relationer. Igen var der en åben og venlig atmosfære og stor interesse i, hvad vi havde at sige.



Dekan for hele IT-universitetet, prof. dr. *Rauf-i-Azam*, *Naveed Baig* og undertegnede holdt oplæg. Hele seminaret blev optaget på DVD. Vi oplevede den samme imødekommenhed som dagen før og det samme ønske om at forstå og diskutere globaliseringens udfordringer og være med til at bygge relationer mellem kristne og musli-

mer og mellem Pakistan og Danmark. Efter seminaret spiste vi frokost med lærere og studerende.

De studerende var begge steder meget optaget af at få forbedret uddannelsessystemet i Pakistan, særligt universitetsuddannelsen. Uddannelse har ikke været taget seriøst nok og bør have en meget højere prioritet, mente de. Der er brug for en reform af hele systemet, som er alt for meget baseret på konkurrenceforhold og for lidt på at gøre eleverne i stand til selv at udforske og tænke rationelt og kritisk. Også forskningssystemet bør forbedres. Der var derfor stor interesse i at høre om det danske uddannelsessystem. Måske var der noget at lære her (se endvidere Naveed Baigs artikel).

Møder med medierne

I Islamabad blev gruppen vist rundt på avisen *Ash-Sharq* af chefredaktør *Abid Gilani*. Vi af-talte en samtale med en række journalister fra de store aviser. Det skulle efter vort ønske fo-regå den følgende man-dag, dagen før vi rejste hjem. Samtalen blev dog aldrig til noget, da høje-steretsdommeren netop denne dag blev sat i hus-arrest, hvilket der åben-bart var mere sensation i end vores tilstedeværelse i landet. To aviser i Isla-mabad, nemlig *Daily Nation* og *Nawa e Waqt*



bragte dog på trods heraf artikler om vores besøg. I Lahore blev vi interviewet af *Daily Times*. Journalisten var dog ikke specielt interesseret i vores program, hvilket også resultatet bar præg af. Der er flere fatale misforståelser i artiklen. Vi deltog også i et interview på den landsdækkende TV-station, *Geo-News*. Et par andre aviser i Lahore gav udtryk for, at de af hensyn til egen sikkerhed var tilbagehol-dende med at bringe interview med os. Dog ringede det landsdækkende *Dawn TV* til os med en positiv tilbagemelding, men da havde vi forladt byen.⁵

Der var enighed om, at det er vigtigt at arbejde med medierne, både i den muslimske verden og i vesten. Ifølge flere af de pakistanere, vi mødte – kristne såvel som muslimer - bør der vises mere ansvarlighed. Flere kristne gav udtryk for, at særligt i et demokratisk samfund som det danske kan medierne ikke opføre sig, som om de intet ansvar har. Man kan ikke blot gemme sig bag ytringsfrihed, som det var tilfældet med tegningesagen. Det er udtryk for mangel på respekt og moralsk umodenhed, sagde de.

Der var enighed om, at det er vigtigt at arbejde med medierne, både i den muslimske verden og i vesten. Ifølge flere af de pakistanere, vi mødte – kristne såvel som muslimer - bør der vises mere ansvarlighed. Flere kristne gav udtryk for, at særligt i et demokratisk samfund som det danske kan medierne ikke opføre sig, som om de intet ansvar har. Man kan ikke blot gemme sig bag ytringsfrihed, som det var tilfældet med tegningesagen. Det er udtryk for mangel på respekt og moralsk umodenhed, sagde de.

Der var enighed om, at det er vigtigt at arbejde med medierne, både i den muslimske verden og i vesten. Ifølge flere af de pakistanere, vi mødte – kristne såvel som muslimer - bør der vises mere ansvarlighed. Flere kristne gav udtryk for, at særligt i et demokratisk samfund som det danske kan medierne ikke opføre sig, som om de intet ansvar har. Man kan ikke blot gemme sig bag ytringsfrihed, som det var tilfældet med tegningesagen. Det er udtryk for mangel på respekt og moralsk umodenhed, sagde de.

Der var enighed om, at det er vigtigt at arbejde med medierne, både i den muslimske verden og i vesten. Ifølge flere af de pakistanere, vi mødte – kristne såvel som muslimer - bør der vises mere ansvarlighed. Flere kristne gav udtryk for, at særligt i et demokratisk samfund som det danske kan medierne ikke opføre sig, som om de intet ansvar har. Man kan ikke blot gemme sig bag ytringsfrihed, som det var tilfældet med tegningesagen. Det er udtryk for mangel på respekt og moralsk umodenhed, sagde de.

Konklusioner

Det syntes at være et godt tidspunkt, vi var kommet til Pakistan på. Det var meningsfuldt i den ustabile og økonomisk noget trøstesløse situation at tale om gensidig respekt mellem folk med forskellig religiøs og kulturel baggrund og om nødvendigheden af, at religiøse ledere taler sammen og samarbejder.

⁵ Turen fik følgende pressedækning: **Dansk presse:** TV2 News og Politiken 19.okt. 2008. TV2 Lorry "Brunch" torsdag den 13.nov. 2008: <http://www.lorry.dk/moduler/nyheder/showregvideo.asp?dato=13-11-2008&cID=5&vId=453745>

Pakistansk presse: Daily Times http://www.dailytimes.com.pk/default.asp?page=2008\10\21\story_21-10-2008_pg7_44, Lokal Rawalpindi kanal, Geo News, Daily Nation, Nawa-e-Waqt, Ash-Sharq, avis og blad, <http://epaper.dailysharq.com/index.php?level=picture&id=6006&pg=525&dt=23&pid=525>

Modtagelsen af gruppen indikerede betydningen af det personlige møde ansigt til ansigt mellem danskere og pakistanere. Det var vigtigt, at delegationen bestod af både muslimer og kristne, så vi derved kunne vise, at der er kristne og muslimer i Danmark, der samarbejder. Det var vores indtryk, at denne erfaring ville blive videregivet til deltagernes netværk. Besøget blev en lærerig proces på begge sider. Vi i den danske studiegruppe fik indsigt i de økonomiske og politiske problemer, der er i landet - den enorme kløft mellem rige og fattige, den voksende politiske ustabilitet, som især USA's tilstedeværelse i grænseområdet har afstedkommet for landets befolkning og særligt for minoriteterne. På trods af denne trøstesløse politiske ustabilitet og terrortruslerne, synes de unge at være meget håbefulde med hensyn til fremtiden.

Der blev endvidere rettet en del misforståelser på pakistanernes side. Nogle af dem, vi talte med, havde en forestilling om, at kristne og muslimer i Danmark overhovedet ikke kommunikerer eller samarbejder med hinanden. Derfor var de tydeligvis overrasket over, at vi rejste sammen og i mange sammenhænge støttede hinanden.

Der var gennemgående en stor interesse i at have en form for dialog og samarbejde mellem Pakistan og Danmark, særligt på universitetsniveau, herunder udveksling af forskning og kultur. Der er et stort potentiale i uddannelsesinstitutionerne for et sådan samarbejde. Det samme gælder det store antal velorganiserede NGO'er og deres aktiviteter. Dette arbejdes der nu videre med.



Deltagere med den danske ambassadør i midten, fra venstre:

Eva Bernhagen, sognepræst, bestyrelsesmedlem i IKS

Sofie Clausager, studerende, medarbejder i IKS

Mian Hafeez (Naveeds svigerfar, nu bosiddende i Islamabad)

Lissi Rasmussen, stiftspræst, dr.theol., leder af IKS

Anders Christian Hougaard, dansk ambassadør i Pakistan

Safet Bektovic, PhD, lektor på Center for Europæisk Islamisk Tænkning, Det Teologiske Fakultet, KU

Naveed Baig, projektleder og hospitalsimam, næstformand i IKS

Niels Tvilling, sognepræst, Sankt Johannes Kirke (Nørrebro)

Taugir Shah, stud. arabiske studier, bestyrelsesmedlem i IKS

Fatih Alev, studerende, formand for Muslimer i Dialog, bestyrelsesmedlem i IKS